

Obniżenie opłat za dostarczanie wody dla najemców lokalu mieszkalnych

Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce. Krótki przewodnik

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Warszawa, październik 2020 r.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Autor:

dr Aleksandra Jadach-Sepiolo, <https://orcid.org/0000-0002-9464-9649>

Ilustracje:

Anna Kiedrzynek

Wydawca:

Instytut Rozwoju Miast i Regionów, ul. Targowa 45, 03–728 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Cieszyńska 2, 30–015 Kraków

Tel.: (00 48) 12 634 23 22 wew. 28

fax: (00 48) 12 633 94 05

www.irmir.pl

ISBN (e-book): 978-83-65105-54-7

Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Departament Programów Pomocowych, w ramach umowy nr DPT/BDG-II/POPT/5/19 z dn. 4 lutego 2019 r.

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

Informacja	4
Wprowadzenie	4
1. Dlaczego w stanie zagrożenia epidemicznego może być potrzebne obniżenie opłat za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych?.....	6
2. Na jakiej podstawie możliwe było obniżenie opłat za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych w Ostrowcu Świętokrzyskim?	8
3. Na jakich zasadach obniżono opłaty za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych w Ostrowcu Świętokrzyskim?	11
4. W jakiej formie możliwa jest ulga w płatności za wodę w czasie epidemii bez dopłat z budżetu miasta?	12
REKOMENDACJE	14
Załączniki	17
Załącznik nr 1. Uchwała nr XXIX/24/2020 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie ustalenia dopłat do taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r.	17
Załącznik nr 2. WNIOSEK o odroczenie terminu płatności za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków	18

Informacja

Wszystkie proponowane rozwiązania czy dokumenty/materiały muszą spełniać Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020:

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/55001/Zalacznik_nr_2_do_Wytycznych_w_zakresie_rownosci_zatwierdzone_050418.pdf.

Wprowadzenie

Mimo że zamknięcie gospodarki (*lockdown*) w polskich warunkach trwał stosunkowo krótko, jego skutki gospodarcze były i są odczuwane przez wiele polskich rodzin. Istnieje też ryzyko jego powtórzenia w razie zaostrzenia epidemii w wybranych obszarach lub na terenie całego kraju. Przedstawiamy Państwu przykłady rozwiązań, które w polskiej praktyce prawnej w mieszkalnictwie są lub powinny być stosowane powszechnie, a dodatkowo w odpowiedzi na wyzwania epidemiczne zostały zmodyfikowane, oraz narzędzia epizodyczne, zastosowane jednorazowo w sytuacji szczególnej potrzeby wywołanej epidemią. Mamy nadzieję, że będą stanowić dla Państwa inspirację i wskazówkę.

W kwietniu 2020 r. Instytut Rozwoju Miast i Regionów rozpoczął na zlecenie Departamentu Programów Pomocowych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej badanie problemów, które po ogłoszeniu pandemii ujawniły się w dziedzinie mieszkalnictwa, w szczególności w zasobach komunalnych miast. U podstaw badania leżały obawy wyrażane przez środowisko samorządowe, że ograniczenie zwykłych form działania firm i życia obywateli będzie powodować różnorodne zaburzenia w sektorze mieszkaniowym. Jako jedno z najpilniejszych wyzwań w tym zakresie zidentyfikowano powiększenie skali zadłużenia najemców w gminnym zasobie mieszkaniowym. Zaobserwowane najpilniejsze wyzwania uszczegółowiono, starając się rozpoznać specyfikę problemów i ich wariantów w tych miastach, które wskazały dane wyzwanie jako pilne. Do współpracy przy analizie specyfiki problemów związanych z zadłużeniem czynszowym zgłosiły się 23 miasta¹: Chełm, Cieszyn, Ełk, Głogów, Goleniów, Grajewo, Hajnówka, Jelenia Góra, Konin, Krosno, Mielec, Nisko, Ostrowiec Świętokrzyski, Przemyśl, Skarżysko-Kamienna, Starachowice, Świdnik, Świdwin, Tomaszów Mazowiecki, Zawiercie, Ząbkowice Śląskie, Zgierz, Żywiec.

Na podstawie pogłębionych wywiadów zaplanowano opracowanie serii krótkich przewodników dotyczących szczegółowych zagadnień związanych z powiększaniem skali zadłużenia najemców w gminnym zasobie mieszkaniowym. Seria obejmuje szczegółowe przewodniki – algorytmy bazujące na doświadczeniach najczęściej jednego miasta pod tytułem „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce”:

- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Obniżenie opłat za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych” (Ostrowiec Świętokrzyski),
- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Przyspieszenie odpracowania zaległości czynszowych” (Świdwin),
- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Obniżenie stawki czynszu na wniosek najemcy” (Konin),

¹ Spośród miast uczestniczących w programie „Rozwój Lokalny”, finansowanym z III edycji Funduszy Norweskich i EOG na lata 2014-2021. W programie tym biorą udział średnie i małe miasta wyłonione spośród grona miast z najtrudniejszą sytuacją społeczno-gospodarczą, zidentyfikowane w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Odraczenie terminu zapłaty czynszu” (Hajnówka),
- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Możliwość ubiegania się o wsteczne przyznanie dodatku mieszkaniowego” (Nisko).

Do Państwa rąk oddajemy jeden ze szczegółowych przewodników. Każdy z nich został opracowany w podobny sposób. Najpierw przeanalizowaliśmy przykład zastosowania rozwiązania (tytułowego „sposobu na COVID-19 w mieszkaniówce”) w konkretnym mieście, następnie opracowaliśmy na jego podstawie przewodnik, który został poszerzony o ogólne tło omawianego przykładu na podstawie praktyki polskich samorządów. Zestawiając doświadczenie konkretnego miasta oraz wnioski z ogólnej praktyki, sformułowaliśmy wskazówki i rekomendacje dla innych miast w Polsce, zarówno na czas COVID-19, jak i do rozważenia i zastosowania po zakończeniu epidemii.

Niniejszy przewodnik poświęcony jest obniżeniu opłat za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych. Wyjaśniamy w nim:

- dlaczego w stanie zagrożenia epidemicznego może być potrzebne obniżenie opłat za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych,
- na jakiej podstawie i na jakich zasadach można obniżyć opłaty za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych,
- w jakiej formie możliwa jest ulga w płatności za wodę w czasie epidemii bez dopłat z budżetu miasta.

W przewodniku bazujemy przede wszystkim na rozwiązaniu zastosowanym przez miasto Ostrowiec Świętokrzyski, ale skorzystaliśmy także z rozwiązań i przykładów z innych polskich miast. Materiał staraliśmy się wzbogacić także wnioskami z warsztatu implementacyjnego, w którym wzięli udział przedstawiciele Goleniowa, Grajewa, Hajnówki, Konina, Niska, Tomaszowa Mazowieckiego, Świdwina i Wałbrzycha. W trakcie warsztatu pracowaliśmy nad następującymi wyzwaniami na czas epidemii:

Codzienna praktyka samorządów	Czas epidemii COVID-19
Czy poza epidemią występują okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 24 ust. 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i wprowadzenie uchwałą rady miasta dopłat do jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług?	Czy w małych lub średnich miastach warto korzystać z tej możliwości w czasie epidemii?
-	Czy w razie długiego okresu epidemii można rozważyć umorzenie należności za wodę i ścieki?

-	Co zrobić w momencie zmiany taryfy w czasie epidemii?
---	---

W czasie dyskusji nie znaleziono argumentów dla szerokiego stosowania narzędzia w bieżącej praktyce samorządów bez zagrożenia epidemicznego. Rekomendowano sformułowanie wskazówek bazujących na zebranych doświadczeniach dla gmin, które szukają sposobu ulżenia mieszkańcom w opłatach za media, jednak ze względu na trudności finansowe samorządów możliwość upowszechnienia dopłat do wody uznano za mało realistyczną.

Zachęcamy do zapoznania się z nimi oraz do rozważenia, czy w Państwa gminie potrzebne byłoby jedno z opisywanych poniżej rozwiązań w razie przywrócenia obostrzeń związanych z zagrożeniem epidemicznym.

1. Dlaczego w stanie zagrożenia epidemicznego może być potrzebne obniżenie opłat za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych?

Obostrzenia wprowadzone w marcu 2020 r. wraz z ogłoszeniem zagrożenia epidemicznego, a następnie epidemii, spowodowały, że nagle większość osób stała się de facto więźniami własnych mieszkań. Wiązało się to ze zwiększeniem zapotrzebowania na energię elektryczną, ale i na wodę, niezbędną w utrzymywaniu higieny osobistej i czystości w mieszkaniach. W związku z niepewną sytuacją ekonomiczną wielu osób, które w związku z zamknięciem zakładów pracy obawiało się utraty zatrudnienia, długich urlopów czy obniżenia wynagrodzenia, każda ulga w opłatach była wyczekiwana.

W związku z tym, w Ostrowcu Świętokrzyskim Rada Miasta przyjęła uchwałę o obniżeniu opłat za wodę do 1 zł za 1 m³, zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla mieszkańców na okres największych obostrzeń – od 1 kwietnia do 30 czerwca 2020 r. Ponieważ dotychczasowa stawka wynosiła 4,14 zł za 1 m³, dla wielu rodzin była to znacząca ulga, nawet mimo braku obniżenia opłaty za odbiór ścieków. Uchwała nie byłaby możliwa, gdyby w budżecie miasta nie wydzielono na ten cel kwoty prawie 2 mln zł na dopłatę dla miejskich wodociągów.

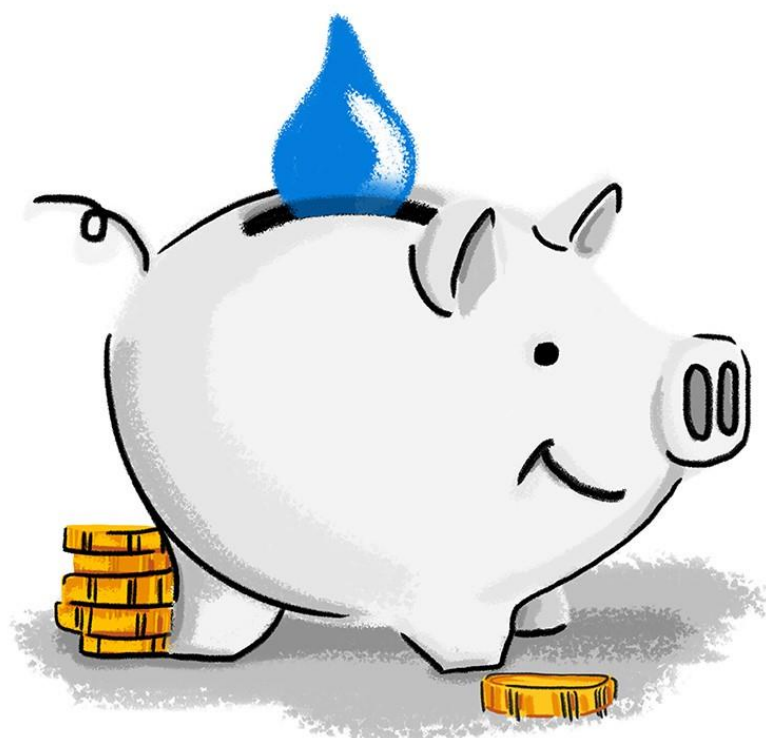
UZASADNIENIE

„W związku z odnotowanymi na terenie kraju zakażeniami wirusem SARS-Cov-2 konieczne jest zachowanie przez mieszkańców Ostrowca Św., szczególnych środków ostrożności, w tym zachowanie właściwej higieny osobistej, a także czystości pomieszczeń, w których przebywają. Ponadto ogłoszenie w dniu 20 marca 2020 roku stanu epidemii w Polsce będącego następstwem rosnącej liczby ludzi chorych na COVID-19, wiąże się z dużymi skutkami finansowymi odczuwalnymi przez mieszkańców oraz przez przedsiębiorców, prowadzących działalność na terenie miasta Ostrowca Św. Biorąc powyższe pod uwagę zasadne jest znaczące obniżenie obciążeń finansowych, ponoszonych przez mieszkańców oraz przez przedsiębiorców z tytułu ponoszonych opłat za dostawę wody”.

Źródło: uzasadnienie uchwały nr XXIX/24/2020 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie ustalenia dopłat do taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r., <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:g6sIRVcviVEJ:https://www.um.ostrowiec.>

[pl/pl/zasoby-strony/wszystkie-dokumenty/dla-mieszkanca/24808-uchwala-rm-xxix-24-20200330+&cd=3&hl=pl&ct=clnk&gl=pl](https://www.miasta.pl/zasoby-strony/wszystkie-dokumenty/dla-mieszkanca/24808-uchwala-rm-xxix-24-20200330+&cd=3&hl=pl&ct=clnk&gl=pl) [9.09.2020].

Obniżenie stawki opłaty za wodę spotkało się z pozytywnym odbiorem – większość mieszkańców doceniała obniżkę, zwłaszcza ci, którzy mimo wieloosobowych gospodarstw domowych nie wpisywali się we wsparcie z rządowych programów w ramach tarczy antykryzysowej. Z drugiej strony, pojawiły się także głosy krytyki w związku z dowolnością sposobu wykorzystania tańszej wody. Część mieszkańców napełniała nią baseny czy podlewała ogródki, co było krytykowane przez lokalnych ekologów, zwłaszcza w czasie suszy. Na pewno jednak rozwiązanie zdało egzamin i poprawiło sytuację finansową wielu gospodarstw domowych w najtrudniejszym okresie zagrożenia epidemicznego. Władze Ostrowca Świętokrzyskiego, które zdecydowały się na ten krok, uznane zostały w samorządowej prasie o zasięgu krajowym za lidera udogodnień dla mieszkańców².

W innych miastach w Polsce nie zdecydowano się na podobne rozwiązanie, głównie ze względu na koszty. Obniżka przeprowadzona w Ostrowcu Świętokrzyskim kosztowała budżet miasta 1 972 848 zł. Koszt ten został wyliczony na podstawie wielkości sprzedaży wody w analogicznym okresie roku poprzedzającego i podany do publicznej wiadomości w uzasadnieniu do uchwały. W uchwale nr XXVI/167/2019 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na 2020 r. przewidziano wydatki w rozdziale 40002 budżetu Dostarczanie wody, na poziomie 7,5 mln zł. Dopłata oznaczała więc wzrost wydatków na ten cel o ponad 26%. Całkowity budżet Ostrowca Świętokrzyskiego zgodnie z powołaną uchwałą miał wynieść 293 717 539,83 zł, więc łączny koszt opłat za dostarczanie wody wzrósł z 2,6% do 3,22%.

² <https://www.miasta.pl/aktualnosci/ostrowiec-swietokrzyski-obniza-ceny-wody-na-czas-epidemii> [9.09.2020].

Koszty nie były jedyną przyczyną, dla której niektóre miasta nie mogły zdecydować się na podobne rozwiązanie. Mimo głosów mieszkańców i apeli części radnych, których zainspirowało rozwiązanie z Ostrowca Świętokrzyskiego, podobnego rozwiązania nie wdrożono w Kielcach.

(...)W celu ratowania domowych budżetów kielczan proszę o rozważenie możliwości wprowadzenia na czas określony obniżonej ceny za wodę i ścieki - z aktualnie obowiązującej stawki do 1 złotego za metr sześcienny. W związku z trwającą narodową kwarantanną mieszkańcy Kielc spędzają więcej czasu w domu, a ze względu na podniesiony reżim sanitarny zużywają więcej wody, co generuje zwiększoną ilość nieczystości. W efekcie kielczanie zapłacą wyższe rachunki. (...) Prosimy o podjęcie rozmów z władzami Wodociągów Kieleckich oraz właścicielami spółki na temat ustalenia warunków brzegowych okresowej obniżki cen za wodę i ścieki. Naszym zdaniem nową stawkę należy ustanowić bez zbędnej zwłoki, a termin jej obowiązywania określić na 30 czerwca 2020 roku”.

Źródło: interpelacja radnej Kielc, <https://kielce.naszemiasto.pl/czy-zaplacimy-w-kielcach-mniej-za-wode-w-okresie-epidemii/ar/c1-7646535> [30.09.2020].

Podstawowa trudność w tym przypadku wynikała ze struktury właścicielskiej dostawcy wody w Kielcach. Jest nim Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji, który tworzą cztery gminy Kielc, Zagnańsk, Sitkówka - Nowiny i Masłów. Zgodnie z taryfą aktualną do 29 maja 2021 r. i zatwierdzoną przez Wody Polskie, opłaty za wodę (3,88 zł za 1 m³ wody i 5,77 zł za 1 m³ ścieków) są naliczane we wszystkich gminach tworzących związek.

„Sytuacji Kielc nie można porównywać z Ostrowcem Świętokrzyskim, gdzie miasto jest jedynym właścicielem firmy dostarczającej wodę i może dofinansować swoją spółkę. U nas sytuacja jest bardziej skomplikowana, bo jesteśmy związkiem czterech gmin”.

Źródło: <https://kielce.naszemiasto.pl/czy-zaplacimy-w-kielcach-mniej-za-wode-w-okresie-epidemii/ar/c1-7646535> [30.09.2020].

Związek wypracowuje w ostatnich latach dodatni wynik finansowy, który w całości przeznaczany jest na modernizację oczyszczalni ścieków i rozbudowę sieci, która służy wszystkim czterem gminom. Do tych przyczyn należy dodać także dużo wyższe koszty dostarczania wody dla Kielc niż dla Ostrowca Świętokrzyskiego – Kieleckie Wodociągi wchodzące w skład Związku dostarczają wodę do prawie 230 tys. mieszkańców, a średnie miesięczne wpływy z jej sprzedaży i odbioru ścieków przy podanych stawkach wynoszą ponad 5,3 mln zł. Obniżka stawki opłat za samą wodę do 1 zł za 1 m³ przy utrzymanej stawce za ścieki oznaczałaby miesięcznie konieczność dopłaty około 1,5 mln zł (4,5 mln zł za wnioskowane 3 miesiące). Jeśli obniżone zostałyby obie stawki, dopłata musiałaby wynieść miesięcznie około 4,73 mln zł (14,2 mln zł za 3 miesiące). Są to kwoty szacunkowe wyliczone proporcjonalnie, nie uwzględniające różnicowania w poszczególnych grupach taryfowych, pokazują jednak poglądowo skalę potencjalnego obciążenia miasta ponad 200-tysięcznego podobnym rozwiązaniem.

2. Na jakiej podstawie możliwe było obniżenie opłat za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych w Ostrowcu Świętokrzyskim?

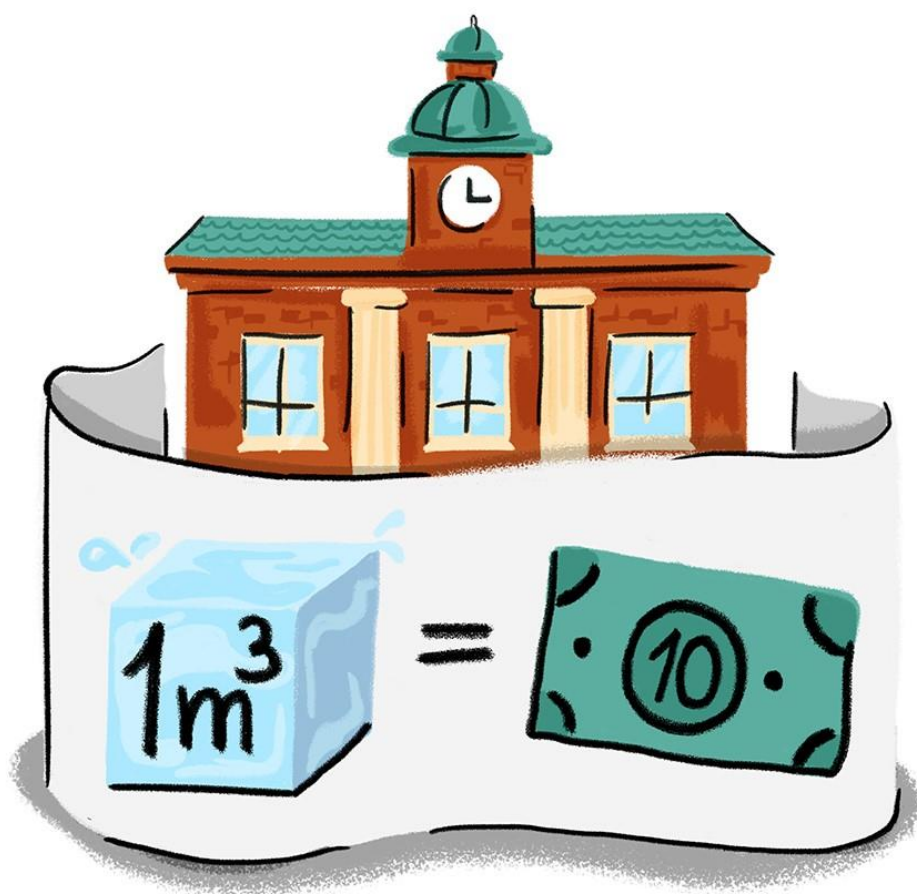
Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696, 1815), rada gminy może podejmować decyzję w sprawach zastrzeżonych ustawami do jej kompetencji. W art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym

zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1437, 1495, z 2020 r. poz. 284, 471) przewidziano możliwość, aby rada gminy zdecydowała o dopłacie do jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług.

Art. 24 ust. 6. Rada gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu.

Korzystając z tej możliwości, Rada Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego wprowadziła uchwałę dopłaty do taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę, obowiązujących na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Uchwałę nr XXIX/24/2020 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie ustalenia dopłat do taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r. umieszczamy w załączniku nr 1.

Po zakończeniu okresu obowiązywania obniżonej stawki Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. przedstawiły mieszkańcom dokładny sposób wyliczenia kwoty opłaty na fakturze, aby uniknąć niejasności.

Dopłaty do wody dla posesji zlokalizowanych na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

Zgodnie z Uchwałą nr XXIX/24/2020 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie ustalenia dopłat do taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r., Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o. o. w Ostrowcu Świętokrzyskim, informuje iż faktury za świadczone usługi w zakresie sprzedaży wody, wystawiane od kwietnia do czerwca br., uwzględniają zapisy powyższej uchwały. Oznacza to, że odbiorcy posiadający posesje na terenie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego korzystają z dopłaty do wody i płacą w ww. okresie 1 zł brutto za 1 m³ zużytej wody. Opłata nie obejmuje odprowadzanych ścieków i opłat abonamentowych. Sposób wystawiania faktur reguluje Art. 106.e ustawy z dnia 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106, 568). Zwracamy uwagę, iż zgodnie z uchwałą, dopłata obowiązuje od 1 kwietnia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r., tj. dla odczytów wodomierzy dokonanych pomiędzy marcem a czerwcem 2020 r.

Poniżej przedstawiamy przykładowy sposób wyliczenia na fakturze z dopłatą do wody (w kwotach brutto):

1. Zużyta ilość wody	10 m ³
2. Kwota, która byłaby do zapłaty bez uwzględnienia dopłaty do wody	44,55 zł
3. Dopłata do wody	31,40 zł
4. Kwota do zapłaty z uwzględnieniem dopłaty do wody:	
• Kwota za sprzedaż wody	41,40 zł
• Dopłata do wody	-31,40 zł
• Opłata stała woda	+3,15 zł
<u>Do zapłaty:</u>	<u>13,15 zł</u>
5. Skąd wynika, że odbiorca płaci faktycznie 1 zł za m ³ wody:	
• Kwota za sprzedaż wody	41,40 zł
• <u>Dopłata do wody</u>	<u>-31,40 zł</u>
Różnica (tyle płaci za wodę odbiorca):	10,00 zł

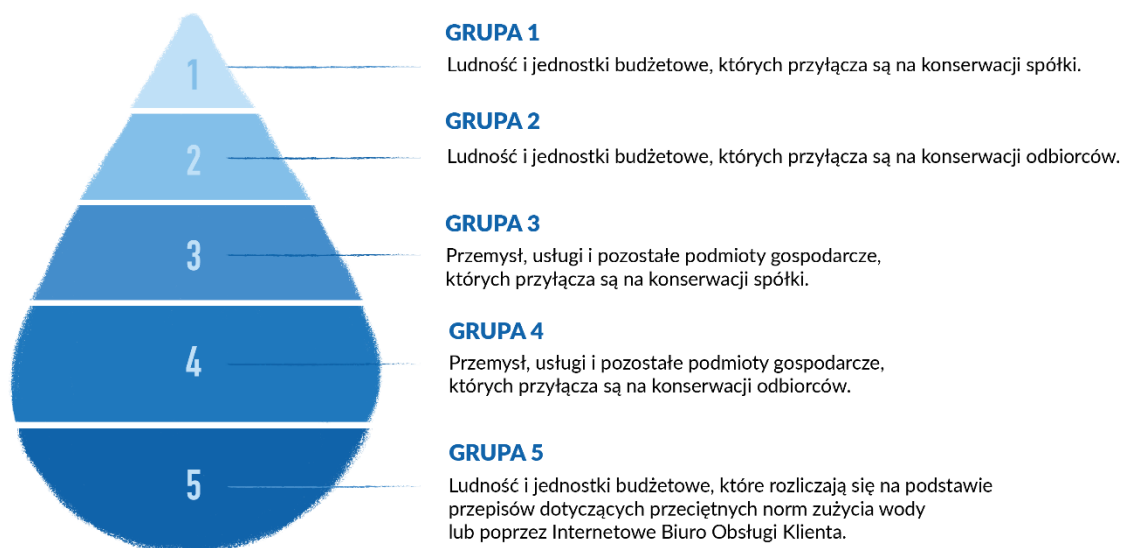
10 zł za 10 m³ zużytej wody czyli 1 zł za 1 m³

Zwracamy także uwagę, iż od czasu podjęcia ww. uchwały wielu odbiorców zaczęło zużywać większe ilości wody, co w konsekwencji może powodować otrzymywanie faktur w kwotach do zapłaty przewyższających kwoty z okresów poprzednich. Faktury są każdorazowo wystawiane na podstawie faktycznego zużycia wody.

Źródło: <http://wodociagi.ostrowiec.net.pl/wodociagi.php?wodociagi=aktual> [30.09.2020].

3. Na jakich zasadach obniżono opłaty za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych w Ostrowcu Świętokrzyskim?

W Ostrowcu Świętokrzyskim przyjęto założenie, że wszyscy odbiorcy wody w gminie zostaną objęci obniżką, a więc zdecydowano o obniżce wszystkich taryf. Przed uchwałą (i po jej wygaśnięciu) obowiązuje w Ostrowcu Świętokrzyskim pięć grup taryfowych:

Grupy te zostały zdefiniowane w załączniku do uchwały nr XLIII/28/2017 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 3 kwietnia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia taryf na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Dla każdej z wymienionych grup taryfowej wyznaczono wysokość koniecznej dopłaty, wychodząc z założenia, że w każdym przypadku opłata brutto za 1 m³ wody ma wynosić 1 zł. Stawki bazowe zaczerpnięto z aktualnie obowiązującej na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, zatwierdzonej Decyzją WA.RET.070.1.60.2.2018 z dnia 5 września 2018 r., wydaną przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Lp.	Wyszczególnienie						
	taryfowa grupa odbiorców usług	cena za wodę wg aktualnie obowiązującej taryfy		wysokość dopłaty		cena za wodę po uwzględnieniu dopłaty	
		netto zł/m ³	brutto zł/m ³	netto zł/m ³	brutto zł/m ³	netto zł/m ³	brutto zł/m ³
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Grupa I. ZWLiB I	3,83	4,14	2,91	3,14	0,92	1,00
2	Grupa II. ZWLiB II	3,83	4,14	2,91	3,14	0,92	1,00
3	Grupa III. ZWPiU I	4,75	5,13	3,82	4,13	0,93	1,00
4	Grupa IV. ZWPiU II	4,75	5,13	3,82	4,13	0,93	1,00
5	Grupa V. ZWLiB R	3,83	4,14	2,91	3,14	0,92	1,00

Źródło: uzasadnienie uchwały nr XXIX/24/2020 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 marca 2020 r.

Z obniżek skorzystali wszyscy mieszkańcy gminy, niezależnie od zamieszkiwanego zasobu. Uchwała ma charakter aktu epizodycznego, w rozumieniu zasad techniki prawodawczej, tj. obowiązywała jedynie przez czas określony w jej treści i dotyczyła ulgi w opłatach za wodę przypadających na część okresu trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

4. W jakiej formie możliwa jest ulga w płatności za wodę w czasie epidemii bez dopłat z budżetu miasta?

Rozwiązanie zastosowane w Ostrowcu Świętokrzyskim zostało dobrze przyjęte przez mieszkańców, jednak ze względów finansowych jest trudne do wdrożenia w innych miastach. Wyzwania związane z kosztami epidemii dla mieszkańców i obciążenia związane ze zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę były przedmiotem analiz wielu miast.

Proste rozwiązanie zastosowało Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach. Wprowadzono możliwość odroczenia płatności za świadczone usługi o 3 miesiące bez naliczania odsetek za przekroczenie terminów płatności wynikających z wystawionych faktur. Odroczeniu mogą podlegać wszystkie płatności za dostawę wody i/lub odprowadzanie ścieków, wynikające z faktur wystawionych od dnia 1 marca 2020 r. do końca miesiąca, w którym dojdzie do odwołania stanu epidemicznego. Jednocześnie w komunikacie spółki podano, że w przypadku przedłużenia stanu epidemii i trudności finansowych odbiorców usług, będą także rozpatrywane wnioski o wydłużenie terminu płatności powyżej 3 miesięcy. Niezbędne będzie ponowne złożenie wniosku wraz z uzasadnieniem. Wzór wniosku zastosowany w Suwałkach został umieszczony w załączniku nr 2. Wnioski można składać zarówno elektronicznie, jak i tradycyjną pocztą.

Kompleksowy pakiet działań osłonowych przedstawiły Wodociągi Dębickie Sp. z o.o., rozdzielając ofertę dla klientów indywidualnych i przedsiębiorstwa z sektora MŚP. Zawarte są w niej: możliwość złożenia wniosku o odroczenie terminu płatności o 3 miesiące, rozłożenie płatności na raty oraz odstąpienie od naliczania odsetek od opóźnionych płatności. W przypadku każdej z ulg niezbędny do

jej uznania przez Wodociągi Dębickie Sp. z o.o. jest brak wcześniejszego zadłużenia. Dzięki takiemu pakietowi mieszkańcy i przedsiębiorcy mogą wybrać pomoc adekwatną do ich sytuacji finansowej.

KLIENCI INDYWIDUALNI:

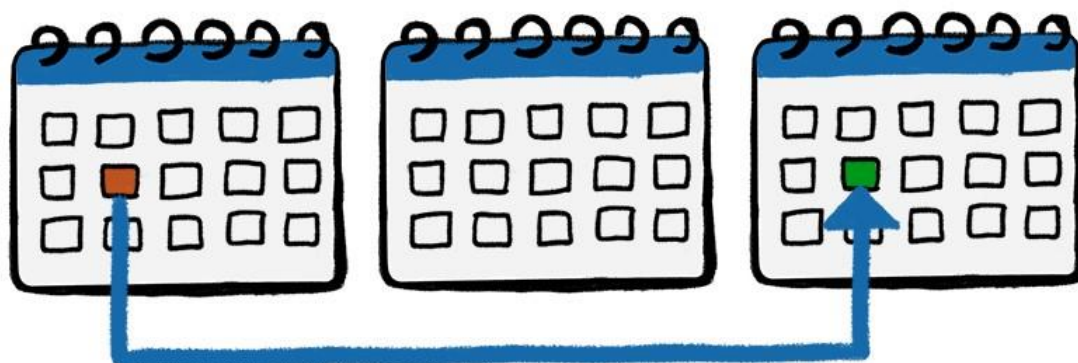
1. Klienci indywidualni mogą złożyć wniosek o odroczenie do 3 miesięcy terminu płatności faktur za marzec, kwiecień, maj 2020 r.
2. Klienci indywidualni mogą złożyć wniosek o rozłożenie na raty płatności faktur za marzec, kwiecień, maj 2020 r. Płatność może być rozłożona na max. 3 raty, płatne w okresie do 30 listopada 2020 r.
3. Ulgi wymienione w pkt 1 i 2 dotyczą Klientów, którzy nie mają zadłużenia dłuższego niż 2 okresy rozliczeniowe, poprzedzające marzec 2020 r.
4. Za opóźnienia w płatności faktur wystawionych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r., nie dłuższe niż 3 miesiące, nie będą naliczane odsetki.
5. Do końca czerwca 2020 r. wstrzymane zostało wysyłanie upomnień i wezwań do zapłaty, nie będą kierowane sprawy na drogę postępowania sądowego.
6. Do końca czerwca 2020 r. wstrzymane zostało odcinanie przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych dla Odbiorców, zalegających z płatnościami za wodę i ścieki.
7. Usuwanie awarii na przyłączu wodociągowym i kanalizacyjnym należącym do Odbiorcy wykonywane będą do końca czerwca 2020 r. bezpłatnie przez Wodociągi Dębickie.

MIKRO, MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA, A TAKŻE PODMIOTY ŚWIADCZĄCE NIEKOMERCYJNE USŁUGI DLA MIESZKAŃCÓW:

1. Odbiorcy, będący w sytuacji, w której w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności albo problemów ekonomicznych mogą złożyć wniosek o odroczenie do trzech miesięcy terminu płatności faktur za marzec, kwiecień, maj 2020 r.
2. Odbiorcy, wymienieni powyżej, mogą złożyć wniosek o rozłożenie na raty płatności faktur za marzec, kwiecień, maj 2020 r. Płatność może być rozłożona na max. 3 raty, płatne w okresie do 30 listopada 2020 r.
3. Ulgi wymienione w pkt 1 i 2 dotyczą Odbiorców, którzy nie mają zadłużenia dłuższego niż 2 okresy rozliczeniowe, poprzedzające marzec 2020 r.
4. Za opóźnienia w płatności faktur wystawionych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r., nie dłuższe niż 3 miesiące, nie będą naliczane odsetki.
5. Do końca czerwca 2020 r. wstrzymane zostało wysyłanie upomnień i wezwań do zapłaty, nie będą kierowane sprawy na drogę postępowania sądowego.

6. Do końca czerwca 2020r. wstrzymane zostało odcinanie przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych dla Odbiorców, zalegających z płatnościami za wodę i ścieki.

Źródło: <https://www.wodociagi.debickie.pl/Aktualnosci/no/444> [30.09.2020].

W Bytomiu wystąpił inny problem. Dotychczasowa taryfa dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obowiązywała od 22 maja 2018 r. przez 36 miesięcy. Od 24 maja 2020 r. powinny zacząć obowiązywać nowe stawki, niewiele wyższe od obowiązujących. W związku z minimalną kwotą podwyżki (1 gr za 1 m³ wody i ścieków) Zarząd Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego przyznał bonifikatę dla odbiorców obu usług. Bonifikata będzie obowiązywać do końca 2020 r. lub do końca obowiązywania taryfy, jeśli stan epidemii zostanie utrzymany.

REKOMENDACJE

Zgodnie z art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2019 r. poz. 1437, 1495, z 2020 r. poz. 284, 471), rada gminy może zdecydować o dopłacie do jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dotychczas, przed epidemią COVID-19 przepis ten nie był stosowany. Przedstawiony materiał pokazuje, że nawet w stanie epidemii trudno jest go zastosować ze względu na znaczne koszty dopłat.

Jedynie Ostrowiec Świętokrzyski spośród polskich miast zdecydował się na to rozwiązanie. Trudno rekomendować go miastom, szczególnie dużym, ponieważ – co było widoczne na przykładzie Kielc – rodzi to znaczne obciążenie dla budżetu. Warsztat implementacyjny pokazał, że również z perspektywy małych i średnich miast dopłaty do mediów w zakresie zastosowanym przez Ostrowiec Świętokrzyski są poza zakresem możliwości. W sytuacji krytycznej można rozważyć niższe dopłaty, jednak samorządowcy podkreślali, że najważniejsza jest ochrona przed odłączaniem od sieci. Koszty ponownych przyłączeń są poważne, a odłączenia automatyczne w razie braku wpłat. Należy więc wprowadzać możliwość rozkładania na raty wpłat czy nawet odroczeń terminu płatności.

W tym kontekście dużo lepszymi rozwiązaniami są zastosowane przez Suwałki i Dębicę ulgi w spłacie należności za wodę i ścieki – możliwość odroczenia płatności w Suwałkach lub pakiet ulg do wyboru w zależności od sytuacji konkretnego nabywcy. Takie pakietowe rozwiązanie było szczególnie adekwatne do potrzeb gmin i możliwe do powszechnego stosowania w samorządach. Z tej perspektywy rozwiązanie zastosowane przez Wodociągi Dębickie Sp. z o.o. należy rekomendować jako modelowe, a więc możliwość stosowania rozłożenia na raty bądź odroczenia wraz ze wstrzymaniem odcinania przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych dla odbiorców, zalegających z płatnościami za wodę i ścieki.

JAK OBNIŻYĆ OPŁATY

za wodę i/lub kanalizację?

1.

DOPLATY

- do jednej, wybranych lub wszystkich grup odbiorców
- z budżetu gminy dla miejskich wodociągów
- podstawa prawna art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1437, 1495, z 2020 r. poz. 284, 471)

2.

ULGI

- dla jednej, wybranych lub wszystkich grup odbiorców
- wydłużenie terminów płatności faktur za wodę i ścieki do 3 miesięcy (bez wniosków)
- na wniosek: odstąpienie od naliczania odsetek na czas trwania epidemii
- na wniosek: odroczenie płatności o 3 miesiące
- na wniosek: rozłożenie płatności na raty
- wstrzymanie upomnień, wezwań do zapłaty i kierowania spraw na drogę sądową
- wstrzymanie odcinania przyłączy zalegającym z płatnościami

3.

BONIFIKATY

- dla jednej, wybranych lub wszystkich grup odbiorców
- przy zmianie taryfy, bonifikata do poprzednich stawek
- na czas trwania epidemii lub do końca obowiązywania taryfy

Załączniki

Załącznik nr 1. Uchwała nr XXIX/24/2020 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie ustalenia dopłat do taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r.

UCHWAŁA NR XXIX/24/2020

RADY MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 30 marca 2020 r.

w sprawie ustalenia dopłat do taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę

i zbiorowego odprowadzania ścieków

w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696, 1815) w związku z art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1437, 1495 z późn. zm.), Rada Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się dopłatę z budżetu gminy dla taryfowych grup odbiorców usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę w wysokości:

1) 2,91 zł/m³ netto plus obowiązujący podatek VAT dla grup taryfowych:

Grupa I. ZWLiB I, Grupa II. ZWLiB II, Grupa V. ZWLiB R,

2) 3,82 zł/m³ netto plus obowiązujący podatek VAT dla grup taryfowych:

Grupa III. ZWPiU I, Grupa IV. ZWPiU II.

§ 2. Dopłaty, o których mowa w § 1 obowiązywać będą dla faktur wystawionych w okresie od dnia 1 kwietnia 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r.

§ 3. Kwoty dopłat, o których mowa w § 1, Gmina będzie przekazywać Miejskim Wodociągom i Kanalizacji Sp. z o.o. z siedzibą w Ostrowcu Świętokrzyskim na podstawie zestawień sprzedaży usług w terminie 14 dni od otrzymania danego zestawienia.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od dnia 1 kwietnia 2020 r.

Załącznik nr 2. WNIOSEK o odroczenie terminu płatności za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ul. gen. W. Sikorskiego 14, 16-400 Suwałki, NIP 8440004199, REGON 790011345 KRS 0000091808	WNIOSEK o odroczenie terminu płatności za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków	Data wpływu: podpis pracownika przyjmującego
tel. 87 567 60 53 lub 87 567 90 65 e-mail sekretariat@pwik.suwalki.pl e-mail dzial.sprzedazy@pwik.suwalki.pl		
WNIOSEK PROSIMY WYPEŁNIĆ DRUKOWANYMI LITERAMI I ODESŁAĆ NA ADRES SPÓŁKI LUB PODANY E-MAIL		

.....
miejscowość, data

WNIOSEK

1. Imię Nazwisko lub Nazwa *(dane obowiązkowe)*

.....

NIP *(dla przedsiębiorstw i innych odbiorców instytucjonalnych)*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Adres nieruchomości, której dotyczy wniosek *(dane obowiązkowe)*

.....

3. Numer umowy *(dane pomocnicze)*

.....

4. Dane kontaktowe:

Adres do korespondencji:

tel....., e-mail

Zwracam się z wnioskiem o odroczenie terminu płatności należności o 3 miesiące bez naliczania odsetek za przekroczenie terminów płatności wynikających z wystawionych faktur za okres od:

☐ luty 2020 r. ☐ marzec 2020 r. ☐ kwiecień 2020 r.
(należy zaznaczyć od faktur za który miesiąc PWiK ma nie naliczać odsetek)

Uzasadnienie wniosku:
(w jaki sposób epidemia koronawirusa wpłynęła na sytuację finansową i brak możliwości opłacenia w terminie należności?)

.....
czytelny podpis Wnioskodawcy